LÁ THƯ MỤC VỤ

Năm 2012, thế giới ngưỡng mộ phim ảnh kéo nhau đi xem phim "Les Misérables" do Đạo Diễn Tom Hooper dàn dựng dựa trên quyển tiểu thuyết xuất bản lần đầu tiên vào năm 1862 của Văn Hào Victor Hugo "Những Kẻ Khốn Cùng", là tác phẩm văn học được đánh giá là 'quyển tiểu thuyết vĩ đại nhất' của làng văn chương Pháp trong thế kỷ 19. Bộ phim ngốn mất 64 triệu Mỹ Kim để thực hiện nhưng bù lại ngoài sức tưởng tượng là thu vào 442 triệu Mỹ Kim. Điều đó nói lên sự hâm mộ của người xem vì hầu như ai cũng 'nhập vai' nhân vật chính trong "Les Misérables" là gã tù nhân Jean Valjean, ai cũng nếm thấy cuộc đời gian khổ của chính mình được diễn tả rất rõ nét qua những gian truân với biết bao thăng trầm của một kiếp người thể hiện qua tất cả những tranh đấu, mơ ước, hy vọng và tình thương của Jean Valjean. Theo tôi, đây cũng là một bộ phim vĩ đại.

Từ lúc 2 em Đệ Tử là Nguyễn Đỗ Tiến và Dương Hoàng bị bắt trước lễ Giáng Sinh năm 1977, cả cộng đoàn các Sư Huynh La San ở Mossard – Thủ Đức cảm thấy có điều gì bất ổn chắc chắn sẽ xảy ra. Đúng vậy, hơn một tuần sau lễ Giáng Sinh, tất cả đều 'vào tù'. Cuộc đời tù của tôi khởi sự vào chiều ngày 3 tháng Giêng năm 1978. Không hiểu sao mà trong suốt những năm tháng trong tù, 2 quyển tiểu thuyết mà tôi đã đọc khá nhiều năm trước đó lại xuất hiện rõ nét trong đầu tôi, đó là quyển "Người Tù Vượt Ngục" (Le Papillon do tác giả Henri Charrière xuất bản năn 1969) và quyển "Những Kẻ Khốn Cùng (Les Misérables). Đặc biệt là quyển "Les Misérables" vì tôi bị lôi cuốn 'nhập vào vai' của Jean Valjean qua những đấu tranh để sinh tồn, qua những tháng ngày mơ ước một ngày về, qua những hy vọng còn sống sót trở về gặp lại những người thân và qua những tình cảm nảy sinh giữa những anh em bạn tù. Mỗi ngày, từ sáng đến tối, tôi luôn tưởng tượng mình là một Jean Valjean gặp được Đức Cha Bienvenu nhân từ phúc hậu…Nhờ đó, tôi hứng thú sống từng ngày tù cách tích cực.

Mỗi đêm tù, tôi kể lại cho các bạn cùng phòng giam về những tình tiết trong 2 quyển tiểu thuyết nói trên. Chính vì suốt ngày phải ôn lại hầu tối có thể kể trên một tiếng đồng hồ (mà các tù nhân gọi là giờ chiếu phim), nên càng về sau tôi càng thích quyển "Le Papillon" (Con Bướm) hơn "Les Misérables". Văn Hào Victor Hugo mô tả một nhân vật tưởng tượng là Jean Valjean, còn nhà văn Henri Charrière thì tự thuật lại câu chuyện cuộc đời mình. Ông sinh năm 1906 tại Ardèche (Pháp). Năm 25 tuổi, ông bị kết án tù chung thân và bị đày sang Guiana, hòn đảo ngục tù của thực dân Pháp mang tên là 'Đảo Ác Quỉ". Từ đó, ông vượt ngục và trải qua biết bao gian truân để cuối cùng ông định cư ở Vénézuéla. Ông viết lại hồi ký cuộc vượt thoát của mình ẩn dưới tên nhân vật Papillon. Không phải riêng tôi mà các bạn tù, sau khi nghe những tình tiết của "Le Papillon" họ cũng thích như tôi. Victor Hugo đưa ra một nhân vật tưởng tượng còn Henri Charrière thì trình bày chính con người mình, một con người không đầu hàng số phận nên dễ trở thành lý tưởng cho bất kỳ ai đang sống trong những ngục tù.

Mùa Vọng về, Giáo Hội lại thỉnh mời chúng ta bắt đầu một 'Năm Phụng Vụ', nghĩa là bắt đầu một hành trình dõi theo từng bước chân của Chúa Giêsu. Chúng ta sẽ cùng 'sống' từng mầu nhiệm của Người trên những bước đường dương thế. Giáo Hội mời chúng ta sống chứ không phải chỉ chứng kiến mà thôi. Không ai được làm 'khách bàng quan', không ai được làm 'khán giả', trái lại ai cũng cũng được mời bước lên 'sân khấu' và thực hiện một 'vai' nào đó trong lịch sử cứu độ. Ngày chúng ta sinh ra, chúng ta bước lên sân khấu cuộc đời và màn sẽ khép lại khi chúng ta nhắm mắt ra đi. Hãy tự hỏi chính mình : "Từ ngày tôi mở mắt chào đời cho đến hôm nay, tôi đã 'đóng vai' gì trong công trình cứu độ của Chúa? và tôi đã nhập vai cách nào, cách thụ động, miễn cưỡng hay tích cực, sống động ? Tôi có yêu mến 'nhân vật'mà tôi nhập vai ?"

Quý ông có ước mơ mình đóng vai Thánh Giuse ? Hay Thánh Phêrô ? Hay Thánh Gioan ? Hay Tổng Trấn Philatô ? Hay ông Simon Xirênê ? Hay một trong những kẻ hiếu kỳ rủ nhau đi xem một người bị tử hình ?...Còn quý bà thì sao ? Quý bà quý chị ước mơ 'thủ vai' nào ? Có mơ ước làm Đức Mẹ cũng chẳng ai cấm; mơ ước làm một Vêrônica chăng; hay một Maria Mađalêna ? Tóm lại, vai nào cũng được chỉ xin đừng ai nhập vai người phản bội Chúa vì chẳng ai muốn Người chết thêm một lần nữa.

Linh mục Phạm Quang Hồng.

;